

REFERAT Sundheds- idræts- og kulturudvalget 2022-2025 d. 04-11-2025

Mødedato Tirsdag d. 04. november 2025 kl. 16:00

Mødested C.2.25

Mødedeltagere Louise Høeg, Pia Moldt, Jesper Gade, Stine Falk Eiby, Daniel Madié, Lars Søgaard, Christina Kjærsgaard

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen 2025. Resterende midler.....	4
Forslag om pulje til præstationsfrie miljøer for børn og unge i foreningslivet.....	7
Anlægsregnskaber for tandklinikker.....	9
Gensidig orientering.....	12
Digital godkendelse for tilstedeværelse.....	13

Punkt 106: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-48-23

Indstilling

Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

Pia Moldt havde forfald til mødet.

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden.

Punkt 107: Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen 2025. Resterende midler

29.00.00-G01-18-25

Resumé

Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen er videreført i 2025 med en samlet ramme på 1,5 mio. kr. Af puljens midler er 800.000 kr. allerede udmøntet. Denne sag omhandler forslag til udmøntning af de resterende 700.000 kr. fra Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen i 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at de resterende midler i Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen i 2025 udmøntes til videreførelse af de to igangværende projekter samt afsættelse af midler til medfinansiering i ansøgning til sundhedsstyrelsens pulje vedr. ulighed i sundhed.

Beslutning

Godkendt.

Pia Moldt havde forfald til mødet.

Sagsfremstilling

Byrådet afsatte i budgettet for 2021 for første gang midler til en sundhedsfremme- og forebyggelsespulje på 1,5 mio. kr. årligt i 2021 og 2022.

Puljen er efterfølgende videreført og senest frem til 2027 med vedtagelsen af budget 2026-29.

Formålet med sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen er at understøtte udviklingen af sunde rammer og livsstil blandt borgerne i Randers Kommune. Puljen skal bidrage til at skabe de bedste forudsætninger for, at alle borgere kan mestre et sundt og godt liv, og dermed medvirke til at realisere Randers Kommunes sundhedspolitik.

I sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen for 2025 er der resterende projektmidler. I alt 700.000 ud af den oprindelige pulje på 1.5 mio. kr. Med henblik på at udmønte denne pulje i denne valgperiode foreslås det at puljen udmøntes med udgangspunkt i de fastsatte kriterier for de tidligere pulje år:

- En tidsafgrænset afprøvning af nye indsatser med fokus på borgerrettet sundhedsfremme og forebyggelse
- En formuleret plan for evaluering af indsatsen, som giver viden om pilotprojektets bidrag til at skabe lighed i sundhed og de bedste rammer for, at alle borgere kan mestre et sundt og godt liv
- Et prioriteret fokus på sundhedspolitikens målgrupper, sundhedsudfordringer og tilgange
- Ansøgeren har forholdt sig til mulighederne for at sætte projektet i drift efter endt projektperiode

Forvaltningen foreslår, at de resterende midler fra Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen anvendes til at udvikle projekterne

- ”Sov dig sundere Randers” og
- ”Brobygning til borgere med kronisk sygdom” (Bilag 1).

Endvidere indstiller forvaltningen, at en del af midlerne benyttes til at

- medfinansiere en ansøgning til sundhedsstyrelsens pulje: ”Ulighed i sundhed – sundhedsfremmende indsats i almene boligområder og landsbysamfund”.

Projektet: ”**Sov dig sundere Randers**” har været etableret i to år, og har vist gode resultater i evalueringen af projektet fra august 2025 (Bilag 2).

Projektet planlægger at anvende midlerne fra puljen til at videreføre den nuværende indsats og udvide aktiviteterne til også at omfatte skolebørns-området. Udvidelsen begrundes i viden om, at søvnmangel blandt skolebørn er tæt forbundet

med koncentrationsbesvær, indlæringsvanskeligheder samt øget risiko for stress og mentale helbredsproblemer.

Det foreslås, at en del af midlerne anvendes til at opkvalificere to skolesundhedsplejersker til lokale søvnspecialister. De lokale søvnspecialister skal bidrage til kapacitetsopbygning i sundhedsplejen gennem undervisning af kolleger, sætte fokus på søvnens betydning i skolernes sundhedsfremmende arbejde samt understøtte lærere og elever i at fremme en sund søvnkultur.

Den overordnede indsats vil genevalueres efter et år, og i tillæg vil indvirkningen på opkvalificeringen af to skolesundhedsplejersker evalueres.

Projektet: **”Brobygning til borgere med kronisk sygdom”** har været etableret i to år. En foreløbig evaluering, præsenteret på SIK-udvalgsmødet den 6. maj (bilag 3), viser positive resultater. Evalueringen peger desuden på, at brobygningsmedarbejderen spiller en afgørende rolle i at fastholde borgere med kronisk sygdom i aktivitet efter tre måneder.

Projektet planlægger at anvende nye midler fra puljen til at udvikle indsatsen ved at udvide med to nye tiltag målrettet:

- Den nordlige del af Randers by, hvor det ses, at der er få muligheder for aktiviteter til målgruppen. Her vil brobygningsprojektet søge at oprette nye tilbud.
- Mænd, der oplever manglende lokal forankring, ensomhed og mistrivsel, da de har svært ved at tilgå det allerede etablerede foreningsliv. Her vil brobygningsprojektet søge at skabe et samarbejde med eksisterende tilbud.

Udvalget har tidligere principgodkendt brugen af en områdeudvikler i Randers Kommune.

Forvaltningen søger puljemidler fra Sundhedsstyrelsens pulje ”Ulighed i sundhed - sundhedsfremmende indsats i almene boligområder og landsbysamfund” (Bilag 4) i samarbejde med IF Fjorden (Øster Tørslev) og Purhus Idrætsforening.

Sundhedsstyrelsens pulje har til formål at styrke sundhed og trivsel blandt borgere i almene boliger og mindre lokalsamfund.

Midlerne skal anvendes til et projekt, der styrker borgernes sundhed gennem fællesskab, lokalt ejerskab og lige adgang til tilbud. Projektet retter sig mod områder med størst ulighed og gennemføres af en områdeudvikler i samarbejde med borgere og foreninger.

Forvaltningen ønsker at medfinansiere projektet ved at udmønte en del af midlerne fra sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen til formålet.

Økonomi

Fordelingen af midler mellem de enkelte indsatser foreslås fordelt på følgende måde:

Sov dig sundere:

Fra tidligere evaluering af projektet foreligger et økonomisk udkast for videreførelse samt videreudvikling af projektet, her vil det koste 212.000 kr. at videreføre projektet, samt et engangsbeløb på 60.000 kr. til uddannelse af to skolesundhedsplejersker. Forvaltningen foreslår udmøntning af i alt 200.000 kr. til projektet. Dette til at videreføre og udvikle projektet i det resterende af år 2026.

Brobygning til borgere med kronisk sygdom:

Det foreslås at der afsættes 350.000 kr. hertil.

Medfinansiering vedr. områdeudvikler i Randers kommune:

Det foreslås at der afsættes 150.000 kr. hertil.

Bilag

Bilag 1 - Uddrag af ansøgninger til sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen 2024

Bilag 2 - Evaluering - Sov dig sundere Randers

Bilag 3 - Foreløbig evaluering af projekt Brobygning for borgere med kronisk sygdom

Bilag 4 - Puljeopslag ulighed i sundhed

Bilag 5 - Oversigt over Sundhedsfremme- og forebyggelsespuljen

Punkt 108: Forslag om pulje til præstationsfrie miljøer for børn og unge i foreningslivet

00.22.04-A26-2-25

Resumé

Udvalget skal i denne sag tage stilling til oprettelse af en pulje til præstationsfrie miljøer for børn og unge i foreningslivet. Puljen etableres med baggrund i nye anbefalinger fra Danmarks Idrætsforbund, hvor fokus er på at skabe gode sunde rammer, hvor unge trives og bliver en del af gode foreningsfællesskaber. Puljens formål er at starte nye eller understøtte eksisterende projekter, tiltag og initiativer, der har fokus på fællesskaber frem for præstationer, og skal støtte initiativer der kan inkludere og fastholde endnu flere børn og unge i foreningslivet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at oprettelse af puljen godkendes

Beslutning fra Sundheds- idræts- og kulturudvalget, den 30. september 2025, punkt 103:

Udsat.

Beslutning

Godkendt, dog således at målgruppen ændres til de 9-14 årige.

Pia Moldt havde forfald til mødet.

Sagsfremstilling

I forlængelse af Trivselskommissionens anbefalinger som blev præsenteret februar 2025, har Danmarks Idrætsbund, sammen med førende forskere og praktikere offentliggjort en række nye anbefalinger. Anbefalingerne skal være med til at skabe gode idrætsmiljøer for alle børn og unge i idrætsforeningerne.

En del af de 19 anbefalinger retter sig direkte til idrætsforeninger, trænere og ledere. Her anbefales det at skabe inkluderende og alderssvarende træningsmiljøer med fokus på udvikling, læring, leg og glæde samt at idrætsforeninger skaber rum for at etablere et trivselsfremmende miljø for børn og unge.

Til at understøtte mulighed for at idrætsforeningerne kan igangsætte indsatser der tager udgangspunkt i anbefalingerne, foreslår forvaltningen at der etableres en pulje på 200.000 kr.

Oprettelse af puljen til præstationsfrie miljøer for børn og unge skal understøtte og inspirere foreningslivet i Randers Kommune, og hænger sammen med den politiske ambition i Fritids- og idrætspolitikken, hvor der er en politisk intention om at give børn de bedste forudsætninger for at udvikle bevægelsesglæde i miljøer, som tager afsæt i sundhed og trivsel. Et præstationsfrit miljø hvor fokus ikke ligger på resultater eller konkurrencer, men i stedet på glæden ved bevægelse, fællesskab og selvudfoldelse.

Det forventes at puljen vil inspirere foreningerne og bidrage til at skabe et mere inkluderende miljø, hvor alle børn og unge, uanset niveau, evner og erfaringer kan deltage. Det giver børn og unge mulighed for at dyrke foreningsaktivitet uden at bekymre sig som om at leve op til bestemte standarder eller sammenligne sig med andre. Faktorer der kan øge målgruppens motivation og lyst til at deltage.

Midler fra puljen foreslås dermed anvendt til at understøtte nye indsatser, tiltag og initiativer der har fokus på fællesskaber frem for præstationer. Indsatser der gør det sjovt at gå til idræt og på sigt måske kan tiltrække nye medlemmer til foreningerne.

Målgruppen for puljen til præstationsfrie miljøer er børn og unge mellem 6-25 år fra idræts- og spejderforeninger.

Der kan max. søges om ét formål pr. ansøgning/forening og maksimalt søges om 25.000 kr. Indsatsen skal række udover den almindelige foreningsaktivitet og foreninger der modtager støtte skal opsamle erfaring, effekt og læring af den pågældende indsats.

Kultur & fritidsafdelingen udarbejder kriterier for at søge, vurderer ansøgningerne og vedtager hvem der skal tildeles midler fra puljen.

Aktiviteterne skal være afviklet senest 31. december 2026.

Foreninger der modtager bevilling fra puljen skal deltage i introkursus omkring præstationsfrie miljøer for børn og unge og skal bidrage med en kort evaluering af indsatsen.

Nye oplysninger:

Forvaltningen har i forbindelse med udarbejdelsen af sagen indhentet tilbagemeldinger fra et udvalg af lokale idrætsforeninger med henblik på at afdække relevansen af en pulje med fokus på præstationsfrie miljøer. Foreningerne giver generelt udtryk for, at en sådan pulje vil være relevant og kunne understøtte arbejdet med trivsel, fællesskab og fastholdelse af børn og unge i foreningslivet.

Initiativet præstationsfrie miljøer kan også indtænkes i Fremtidens Randers.

Økonomi

Der afsættes 200.000 kr. til puljen.

Puljemidlerne afsættes fra midlerne til implementeringen af fritids- og idrætspolitikken 2023-2026.

SIK udvalget har i forbindelse med godkendelse af fritids- og idrætspolitikken 2023 - 2026 besluttet, at der afsættes 1. mil. kr. til implementering. Der er pt. brugt 170.000 kr. af den pulje.

Punkt 109: Anlægsregnskaber for tandklinikker

00.32.04-P19-7-25

Resumé

Byrådet har givet anlægsbevillinger til 3 projekter under tandplejen, der er afsluttet og der kan nu aflægges anlægsregnskab for de 3 projekter:

- Ny struktur i tandplejen
- Tandklinik kapacitetsudvidelser på Viborgvej
- Ombygning af tandklinik i Bjerregrav.

Anlægsregnskaberne viser et samlet merforbrug på i alt 48.000 kr. Det foreslås, at merforbruget finansieres over tandplejens driftsbudget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via sundheds- idræts- og kulturudvalget og økonomiudvalget

1. at anlægsregnskaberne for Ny struktur i tandplejen, Tandklinik, kapacitetsudvidelser på Viborgvej og Ombygning af tandklinik i Bjerregrav godkendes
2. at den samlede merudgift på 48.000 kr. finansieres over tandplejens driftsbudget.
3. at den samlede anlægsudgift finansieres ved en reduktion af tandplejens bevilling med 1 mio. kr. frem til og med 2036.

Beslutning

1-3 indstilles godkendt.

Pia Moldt havde forfald til mødet.

Sagsfremstilling

Der aflægges med dette punkt en række afsluttede anlægsregnskaber i tandplejen.

Byrådet besluttede på dets møde i juni 2019 en ny struktur for den kommunale tandpleje med investering i anlæg og udstyr på 10,6 mio. kr. på baggrund af en analyse af tandplejen.

Den nye struktur omfattede om- og tilbygning af tandklinikkerne på Tirsdalens Skole, Nørrevangsskolen, Bjerregrav Skole samt Blicherskolen, således at disse klinikker sammen med tandklinikken i Sundhedscentret på Thors Bakke blev behandlingsstederne for den kommunale tandpleje.

Med udvidelsen af tandplejens målgruppe til også at omfatte de 18-21 årige blev det nødvendigt med en kapacitetsudvidelse, som betød at der blev etableret en ny tandklinik på Viborgvej, hvortil der er modtaget et større statstilskud.

Finansieringen heraf vil ske ved at tandplejen afdrager investeringen med ca. 1 mio. kr. årligt via mindre vedligehold af udstyr, færre licenser, effektiviseringer mv.

Ny struktur i tandplejen

På byrådets møde den 15. juni 2020 blev der givet en anlægsbevilling på 10,6 mio. kr., der senere er pristalsreguleret til i alt 11.063.000 kr. til den nye klinikstruktur.

I forbindelse med ombygningerne blev det konstateret at der ville blive væsentlige merudgifter i forbindelse med ombygningen af tandklinikken på Nørrevangsskolen, hvorfor det afsatte beløb ikke kunne finansiere ombygningen på Bjerregrav Skole, hvorfor der blev givet en særskilt anlægsbevilling hertil, se senere i sagsfremstillingen.

Anlægsregnskabet for de øvrige projekter under bevillingen balancerer stort set med et merforbrug på 2.000 kr.

Ombygning af tandklinik i Bjerregrav

Som nævnt oven for kunne ombygningen af klinikken i Bjerregrav ikke holdes inden for budgettet og byrådet godkendte derfor i mødet den 26. juni at give en bevilling på 3,3 mio. kr. til ombygningen af klinikken på Bjerregrav skole.

Finansieringen heraf sker ved at tandplejens afdragsordning forlænges og at den endelige afdragsordning fastlægges ved projektets afslutning.

Det endelige regnskab for dette projekt viser en mindreudgift på 2.000 kr.

Tandklinik, kapacitetsudvidelser på Viborgvej

Med udvidelsen af tandplejens målgruppe til også at omfatte de 18-21 årige blev der behov for kapacitetsudvidelse i tandplejen.

Med henblik herpå blev der statslig afsat en anlægspulje hertil, og byrådet besluttede i mødet den 14. november 2022 at Randers kommune skulle søge denne pulje.

Sundhedsministeriet meddelte i december 2022, at Randers Kommune ville modtage ca. 6,4 mio. kr. fra anlægspuljen og at kommunen dermed selv skulle finansiere 20%, svarende til ca. 1,6 mio. kr. for at nå op på det samlede anlægsbudget på 8 mio. kr. Restbeløbet skulle finansieres via tandplejens eksisterende afdragsordning.

Oprindelig var planen at der skulle etableres en ungeklinik, men i planlægningsprocessen efter den statslige bevilling blev det skønnet at det vil være mere optimalt at de unge kan fortsætte på de klinikker, de unge hidtil er kommet på.

Derfor blev projektet foreslået ændret til en voksenklinik omfattende socialtandplejen, specialtandplejen og omsorgstandplejen, hvilket ministeriet godkendte.

I hele processen med projektet på Viborgvej og tandplejens klinikstruktur har det været forvaltningens og tandplejen fokus, at der skulle genbruges så meget udstyr og møblement som muligt. Dette arbejde har blandt andet medført, at det har været muligt at etablere fem klinikrum på Viborgvej i stedet for de planlagte fire klinikrum. Denne tilføjelse er således gjort mulig via en stram byggestyring og struktureret genbrug af udstyr og det er med til at ruste klinikken til fremtiden, hvor det ventes, at især specialområdet vil opleve en stigende efterspørgsel.

Anlægsprojektet er nu afsluttet og udviser en merudgift på 48.000 kr., der finansieres over tandplejens driftsbudget.

Økonomi

I tabellerne herunder ses en nærmere specifikation af bevillingerne sammenlignet med forbruget.

9244000001 Ny struktur i tandplejen

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
15-06-2020 pkt. 223	10.600	0	10.600	
13-10-2022, prisregulering ifm vedtagelse af budget 2023-26	463	0	463	
Anlægsbevillinger i alt	11.063	0	11.063	
Forbrug i alt	11.065	0	11.065	
Afvigelse	-2	0	-2	
Procentafvigelse	0%	0%	0%	

9244000004 Ombygning af tandklinik i Bjerregrav

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
26-06-2023 pkt. 207	3.300	0	3.300	
Anlægsbevillinger i alt	3.300	0	3.300	
Forbrug i alt	3.298	0	3.298	
Afvigelse	2	0	2	
Procentafvigelse	0%	0%	0%	

9244000003 Tandklinik kapacitetsudvidelser - Viborgvej

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
27-11-2023 pkt. 369	8.015	-6.415	1.600	
Anlægsbevillinger i alt	8.015	-6.415	1.600	
Forbrug i alt	8.063	-6.415	1.648	
Afvigelse	-48	0	-48	
Procentafvigelse	-1%	0%	-3%	

Samlet er der et merforbrug på projekterne på 48.000 kr., som foreslås finansieres over tandplejens driftsbudget. De samlede nettoudgifter ved anlægsprojekterne på 15.963.000 (i dette beløb er fratrukket de 48.000 kr.) finansieres som tidligere besluttet ved en reduktion i tandplejens budget med 1 mio. kr. årligt, der har været reduceret med 1 mio. kr. siden 2021, som indstilles endelig godkendt, hvilket betyder til og med 2036.

Punkt 110: Gensidig orientering

00.22.04-A00-7-21

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Pia Moldt havde forfald til mødet.

Sagsfremstilling

- **DIF Kommuneundersøgelse - vedhæftet**
- **Udvikling af Parken Tirsdalen – vedhæftet orientering**
- **Status Nikotinfri Ungdom – workshop i Randers NV**

Randers Kommune arbejder målrettet for nikotinfrie miljøer for børn og unge. En styregruppe og en arbejdsgruppe med repræsentanter fra sundheds-, skole- og fritidsområdet har udarbejdet forslag til, hvordan indsatserne bedst kan understøtte en nikotinfri ungdom i kommunen.

I oktober 2024 blev der afholdt en workshop i Sydbyen, hvor lokale aktører bidrog med idéer til forebyggelse. På baggrund af de gode erfaringer er Randers Nordvest nu udvalgt som næste lokalområde. Arbejdet opstartes den 29. oktober 2025 med en workshop for alle relevante aktører i Randers Badmintonhaller.

- **Orientering om prøvehandling i uddannelsessamarbejdet**

Uddannelsessamarbejdet i Randers Kommune har i august 2024 oprettet et sundhedsinteressefællesskab med deltagelse fra Sundhedsfremme- og forebyggelsesenheden, VIA, SOSU og FGU.
Sundhedsfremmeenheden, VIA og FGU har igangsat prøvehandling baseret på lokale udfordringer:
FGU: Fokus på nikotinforesbyggelse og rekruttering til stopforløb samt indgået en samarbejdsaftale og årshjul for lokale forebyggende aktiviteter.
VIA: Fokus på bevægelse og livsstil via digitale livsstilsforløb for de studerende og uddannelse af sundhedsambassadører til at styrke lokale bevægelsesfremmende fællesskaber.
- **Orientering om konsekvenser for sundhed i forbindelse med næste års tilbudsvifte på arbejdsmarkedsområdet.**

Bilag

kommunalvalgsundersogelse-2025

Orienteringspunkt om parken Tirsdalen

Punkt 111: Digital godkendelse for tilstedeværelse

00.22.04-G01-3-22

Indstilling

Der underskrives digitalt for tilstedeværelse på mødet.

Beslutning

Godkendt.

Pia Moldt havde forfald til mødet.